

The Role of Public Assistance in Attracting Social Capitals of Special Police Command Units

Received: 15, December, 2022

Accepted: 17, March, 2023

Article type: Research Article

PP: 181-212

DOI:

[10.22034/entezam.2023.1273112.2501](https://doi.org/10.22034/entezam.2023.1273112.2501)

Ismail Karamzadeh

Assistant Professor, Police Prevention Department, Amin Police University, Tehran, Iran (Corresponding Author). Email:

es.karam.po@gmail.com

Abstract

Background and objectives: Considering the importance of social capital and its effect in achieving organizational goals, investigating the role of public assistance in attracting social capital of special police command units was considered as the main goal of this research.

Methodology: In terms of its objectives the present study is of an applied research type and in terms of method it is a correlational type. The statistical population included the citizens of the 11th district of Tehran metropolitan (1000 individuals), and the statistical sample of 277 people was selected by simple random method. Data collection method was descriptive and the research tool was questionnaire. Data analysis was done using SPSS regression software and Kolmogorov-Smirnov test, and Cronbach's alpha test was used to evaluate the reliability of questionnaire questions.

Findings: The Pearson correlation coefficient of the two variables of public assistance and attracting social capital of the special units of the police command is 0.644, which is significant at the 5% level, and there was a direct and positive relationship between the two variables at a high level. Therefore, the hypothesis of the research based on the relationship between "public assistance and attracting social capitals of special police command units" was confirmed.

Results: With the role it plays in natural crises such as floods, earthquakes and riots in the society, as well as the activities it carries out during the Arbaeen procession, the special unit has improved its position and won the trust of the public. This way helps to attract social capital.

Keywords: Public assistance, Social capital, Special units, Police command.

Citation(APA): Karamzadeh, Ismail. (2023). "The Role of Public Assistance in Attracting Social Capitals of Special Police Command Units", *Journal of Social Order*, 15(1), pp. 181-212.

Doi: [10.22034/entezam.2023.1273112.2501](https://doi.org/10.22034/entezam.2023.1273112.2501)

نقش مردم‌یاری در جذب سرمایه‌های اجتماعی یگان‌های ویژه فرماندهی انتظامی

چکیده

زمینه و هدف: با توجه به اهمیت سرمایه‌های اجتماعی و تأثیر آن در نیل به اهداف سازمانی، بررسی نقش مردم‌یاری در جذب سرمایه‌های اجتماعی یگان‌های ویژه فرماندهی انتظامی به عنوان هدف اصلی این پژوهش در نظر گرفته شد.

روش: این پژوهش از نظر نوع، کاربردی و از نظر روش تحقیق از نوع همبستگی بود. جامعه آماری شهروندان منطقه ۱۱ تهران بزرگ به تعداد ۱۰۰۰ نفر بود که نمونه آماری به تعداد ۲۷۷ نفر به روش تصادفی ساده انتخاب شد. گردآوری داده‌ها، توصیفی و ابزار تحقیق پرسش‌نامه بود، تجزیه و تحلیل داده‌ها با استفاده از نرم‌افزار SPSS رگرسیون و آزمون کولموگروف - اسمیرنوف و برای ارزیابی پایایی سؤالات پرسش‌نامه از آزمون آلفای کرونباخ استفاده شد.

یافته‌ها: ضریب همبستگی پیرسون دو متغیر مردم‌یاری و جذب سرمایه‌های اجتماعی یگان‌های ویژه فرماندهی انتظامی برابر با ۰/۶۴۴ بوده که در سطح ۵ درصد معنی‌دار است و رابطه مستقیم و مثبت بین دو متغیر در سطح بالایی وجود داشت؛ بنابراین، فرضیه پژوهش مبنی بر رابطه بین «مردم‌یاری و جذب سرمایه‌های اجتماعی یگان‌های ویژه فرماندهی انتظامی» تأیید شد.

نتیجه‌گیری: یگان ویژه با نقشی که در بحران‌های طبیعی از جمله سیل و زلزله و اغتشاشات در جامعه ایفا می‌کند و همچنین فعالیت‌هایی که در پیاده‌روی اربعین انجام می‌دهد، جایگاه خود را ارتقا داده و اعتماد عموم مردم را جلب کرده و از این طریق به جذب سرمایه اجتماعی کمک شایانی می‌کند.

کلیدواژه‌ها: مردم‌یاری، سرمایه اجتماعی، یگان‌های ویژه، فرماندهی انتظامی.

دریافت: ۱۴۰۱/۰۹/۲۴

پذیرش: ۱۴۰۱/۱۲/۲۶

نوع مقاله: مقاله پژوهشی

صص: ۱۸۱-۲۱۲

شناسه دیجیتال (DOI):

[10.22034/entezam.2023.1273112.2501](https://doi.org/10.22034/entezam.2023.1273112.2501)

اسماعیل کرم‌زاده

استادیار گروه عملیات ویژه دانشگاه جامع

علوم انتظامی امین، تهران، ایران. رایانامه:

es.karam.po@gmail.com

استناد (APA): کرم‌زاده، اسماعیل. (۱۴۰۲). «نقش مردم‌یاری در جذب سرمایه‌های

اجتماعی یگان‌های ویژه فرماندهی انتظامی». نشریه علمی انتظام اجتماعی، ۱۵(۱)،

صص ۱۸۱-۲۱۲.

شناسه دیجیتال: [10.22034/entezam.2023.1273112.2501](https://doi.org/10.22034/entezam.2023.1273112.2501)

ارتقای سرمایه اجتماعی در حوزه عملکرد نیروهای یگان ویژه، از طریق راهبردها و توانمندی‌های مستمر و پایدار در تمام ابعاد می‌تواند بستر مناسبی برای نظارت، اعتماد، جامعه‌پذیری، جلوگیری از نابهنجاری‌ها و آسیب‌های اجتماعی در جهت حفظ نظم جامعه باشد. در جامعه‌ای که پلیس از طریق عملکرد امنیت اجتماعی پایدارش نقش محوری در آن جامعه داشته باشد، سرمایه اجتماعی آن با یک پیوند معنایی و رویکردی عملی روبه‌رو است؛ این رویکرد باید در قالب بسترسازی مشارکت شهروندان در حوزه امنیت اجتماعی، ایجاد نظم از سوی گروه‌های مدنی، اعتمادسازی و... همراه باشد؛ تا بتواند در جهت تحقق اهداف سازمانی خود، گام اساسی بردارد. تقویت سرمایه اجتماعی در جامعه را باید تحت تأثیر مختلف حوزه‌های زیرمجموعه سازمان پلیس هر جامعه در کنار استمرار روابط انسانی پلیس با شهروندان و نهادهای اجتماعی هر جامعه‌ای دانست. همچنین سرمایه اجتماعی در عملکرد امنیتی پلیس در جامعه شامل مجموعه‌ای از بایدها و نبایدهای است که همگی بر روی کیفیت و کیفیت تعامل اجتماعی و عملکرد پلیس با شهروندان و نقش محوری آن در جامعه اثر گذار است. تجارب به‌دست‌آمده از فعالیت‌ها و عملکرد امنیت اجتماعی سازمان پلیس در هر جامعه‌ای بیانگر این است که مهم‌ترین شاخص‌های سرمایه اجتماعی (اعتماد، انسجام، مشارکت) سازمان پلیس تا چه حد تأثیر قابل‌توجهی بر نظم، کنترل اجتماعی، کاهش آسیب‌های اجتماعی و نابهنجاری‌ها، پایین آمدن نرخ جرم و جنایت، انحراف اخلاقی، ترافیک، تقویت ارزش‌های ملی و بومی، میزان رضایت و همکاری شهروندان، توسعه جامعه، افزایش امنیت، اعتماد و ارتقای دانش مدیریتی، دانایی محوری و... گذاشته و یا خواهد گذاشت.

با توجه به اهمیت سرمایه اجتماعی در افزایش عملکرد امنیت اجتماعی نیروهای یگان ویژه و با توجه به اینکه پاسخ پلیس به مردم، نقش اساسی در شکل‌گیری سرمایه اجتماعی، امنیت پایدار و اعتماد به پلیس ایفاء می‌کند، پلیس می‌تواند با بهبود سیستم پاسخگویی خود به شهروندان، به افزایش اعتماد

شهروندان به پلیس کمک کند. تقویت سرمایه اجتماعی در حوزه پلیس با منافع عمده‌ای چون ایجاد اعتماد و امنیت اجتماعی، مشارکت در فعالیت‌های خواسته‌شده پلیس از شهروندان، تقویت نظم اجتماعی^۱، افزایش کنترل اجتماعی، پایین آوردن آمار جرم و جنایت، پاک‌سازی محلات و مناطق جرم‌خیز، افزایش نظارت بر عملکرد مأموران، تقویت دانایی‌محوری و دانش مدیریتی و... می‌تواند در جوامعی که به سمت مدنیت حرکت می‌کنند؛ همراه باشد. توجه به اهمیت سرمایه اجتماعی پلیس می‌تواند نقش مؤثری را در افزایش عملکرد امنیت اجتماعی پلیس، شکل‌گیری امنیت پایدار^۲ و اعتماد جامعه به پلیس را ایفاء نماید.

اهمیت شایان توجه به سرمایه اجتماعی پلیس برای جامعه و سازمان پلیس، عوامل مؤثر بر افزایش میزان سرمایه اجتماعی را در کانون توجه قرار می‌دهد؛ و از آنجاکه وجود ناامنی، تهدید آسیب‌های اجتماعی، عدم نظم و کنترل اجتماعی در جامعه منجر به خدشه بر کرامت انسانی، خروج از سرمایه‌های اجتماعی و کاهش عزم ملی شهروندان برای بی‌اعتمادی نسبت به فعالیت‌های پلیس و عدم مشارکت همه‌جانبه و پایدار با پلیس خواهد شد، اهمیت پرداختن به این موضوع و تلاش در جهت یافتن عوامل مؤثر بر افزایش میزان سرمایه اجتماعی پلیس را دو چندان می‌کند. بر این اساس، شناسایی عوامل مؤثر بر افزایش سرمایه‌های اجتماعی پلیس به عنوان چالش اصلی این مطالعه مطرح می‌شود، به‌طوری‌که پژوهشگر علاقه‌مند است تا برای یافتن و ارائه مجموعه عواملی که به‌طور معنادار در ارتقای سطح کنونی سرمایه‌های اجتماعی پلیس مؤثر هستند، مطالعه‌ای را به‌صورت علمی و عملی مدیریت کند. با توجه به توضیحاتی که ارائه شد، سؤال اصلی محقق در مقاله حاضر این است که آیا بین مردم‌پاری و جذب سرمایه‌های اجتماعی یگان‌های ویژه فرماندهی انتظامی رابطه‌ای وجود دارد؟

1- Social Order

2- Sustainable Security

پیشینه و مبانی نظری

دیناروند و همکاران (۱۴۰۱)، در پژوهشی با عنوان «عوامل اثر گذار بر افزایش سرمایه اجتماعی در جمهوری اسلامی ایران و تبیین مؤثرترین عامل مبتنی بر روش دلفی» به این نتیجه رسیده است که تلاش برای ایجاد آرامش اجتماعی دارای اولویت اول و احترام قائل بودن برای مردم دارای اولویت آخر می‌باشد. در بُعد رفتاری، شیوه اندیشه‌ورزی دارای اولویت اول و ویژگی‌های شخصیتی دارای اولویت آخر است. در بُعد زمینه‌ای، منابع مالی دارای اولویت اول و منابع آموزشی دارای اولویت آخر است. به کارگیری یافته‌های این تحقیق می‌تواند به انسجام اجتماعی جامعه ایران کمک می‌کند. رحمانی و همکاران (۱۴۰۱)، در پژوهشی با عنوان «بررسی نقش پایبندی به فرهنگ شهروندی در میزان سرمایه اجتماعی در محلات شهری شهر اصفهان» به این نتیجه رسیده است که پایبندی به فرهنگ شهروندی بر سرمایه اجتماعی در محلات شهری تأثیر متوسط داشته (۰/۵۳) و متغیر پایبندی به فرهنگ شهروندی در مجموع (۰/۲۸) از واریانس متغیر سرمایه اجتماعی در محلات شهری را تبیین می‌کند. رضایی و قائدی (۱۴۰۰)، در پژوهشی با عنوان «نقش رسانه در تقویت سرمایه اجتماعی در گام دوم انقلاب اسلامی» به این نتیجه رسیده است که عمده راهکارهای تقویت سرمایه اجتماعی از مسیر رسانه می‌گذرد که از کارکردهای رسانه در تقویت سرمایه اجتماعی می‌توان به تولید محتوا و برنامه‌های متنوع برای کاهش ناهنجاری‌ها، ترویج حس نوع‌دوستی، گسترش قانون‌مداری، تقویت نظارت‌ها، توسعه حس همکاری و مشارکت، ایجاد و تقویت امید و نشاط، افزایش آگاهی‌های مردم، تقویت نهاد خانواده، افزایش همگرایی، بهبود تعاملات مردم و دولت اشاره کرد.

اولادی و همکاران (۱۳۹۹)، در پژوهشی با عنوان «بررسی رابطه عوامل اجتماعی و فرهنگی مؤثر بر سرمایه اجتماعی پلیس در شهر اصفهان» به این نتیجه رسیده‌اند که سرمایه اجتماعی پلیس را می‌توان نتیجه ارتباط مؤثر میان اجتماع و پلیس و وجود هنجارهای مناسب همکاری و همیاری با پلیس دانست که به نوعی ریشه در اعتماد به پلیس، مشارکت با پلیس و آگاهی نسبت به

پلیس دارد. خدشه در هر یک از ابعاد می‌تواند تأثیری بسیار مخرب بر سرمایه اجتماعی پلیس وارد کند. دوستدار (۱۳۹۸)، در پژوهشی با عنوان «راهبردهای ارتقای سرمایه اجتماعی پلیس» به این نتیجه رسیده است که استفاده حداکثری از منابع موجود سازمانی و فراسازمانی به منظور بهبود وجهه و شأن و منزلت اجتماعی پلیس، ارتقای سطح مشروعیت و مقبولیت مردمی و افزایش اقتدار و اعتماد به پلیس در جامعه، مهم‌ترین راهبرد ارتقای سرمایه اجتماعی پلیس است. نژاداکبری و همکاران (۱۳۹۸) در پژوهش خود با عنوان «واکاوی رابطه سرمایه‌های اجتماعی پلیس و امنیت اجتماعی (مطالعه موردی: شهر کرمان)» نشان داد که بین مشارکت مردم با پلیس و اعتماد مردم به پلیس همبستگی مثبتی وجود دارد. نتایج بررسی‌های صورت پذیرفته در این پژوهش، حاکی از آن است که سرمایه اجتماعی برای پلیس به عنوان ظرفیت و قابلیت مشارکت مردم در توسعه نظم و امنیت عمومی تلقی می‌شود.

دسترنج و دیانت (۱۳۹۷)، در پژوهشی با عنوان «تبیین رابطه سرمایه اجتماعی پلیس و امنیت اجتماعی در شهر بندرعباس» به این نتیجه رسیدند که میان ابعاد سه‌گانه سرمایه اجتماعی پلیس (اعتماد پلیس، مشارکت با پلیس، آگاهی از فعالیت‌های پلیس) و امنیت اجتماعی رابطه مثبت و معناداری وجود دارد که با افزایش سرمایه اجتماعی پلیس در ابعاد سه‌گانه، احساس امنیت اجتماعی نیز افزایش پیدا می‌کند. تبریزی (۱۳۹۷)، در پژوهشی با عنوان «ارتقای سرمایه اجتماعی؛ از توصیه تا عمل» به این نتیجه رسید که براساس مدل مشارکت مردم می‌توان راهکارهای ارتقای سرمایه اجتماعی را در سه گام تعریف کرد. گام نخست: اطلاع‌رسانی، گام دوم: مشاوره و همکاری و گام سوم: نظارت و شراکت است. حبیب‌زاده و سلطانی (۱۳۹۷)، در پژوهشی به بررسی عوامل مؤثر بر سرمایه اجتماعی پلیس پرداخته و به این نتیجه رسیدند که اعتماد اجتماعی بیشترین تأثیر و تعامل اجتماعی کمترین تأثیر را در تولید و بازتولید سرمایه اجتماعی پلیس دارد. عمرانی‌نژاد و همکاران (۱۳۹۷) در پژوهشی به بررسی تاثیر عملکرد پلیس بر اعتماد عمومی شهروندان نسبت به پلیس پرداخته و به این نتیجه رسیده‌اند که هرچقدر پلیس عملکرد بهتری در

نزد افکار عمومی داشته باشد اعتماد عمومی نسبت به پلیس بیشتر می‌شود. دوستدار، غفاری و همکاران (۱۳۹۵)، در پژوهشی با عنوان «بین نظری سرمایه اجتماعی پلیس؛ تلاش برای مفهوم‌سازی» به این نتیجه رسیدند که سرمایه اجتماعی پلیس با ابعاد «اعتماد مردم به پلیس»، «مشارکت مردم با پلیس»، «اقتدار پلیس» و «مقبولیت و مشروعیت (پذیرش مردمی) پلیس»، «منزلت و وجهه اجتماعی پلیس» قابل سنجش و اندازه‌گیری است. ادگر^۱ (۲۰۱۶)، در تحقیقی با عنوان «رابطه میان سرمایه اجتماعی و وظیفه رهبران برای ارتقای عملکرد شرکت» به بررسی تأثیرات و نتایج توجه به مقوله سرمایه اجتماعی در سازمان‌ها پرداخت.

پیشینه پژوهش نشان می‌دهد که کسب اعتماد اجتماعی به‌عنوان نقطه مشترک سرمایه اجتماعی مورد توجه قرار گرفته؛ اما در هیچ پژوهشی به مردم‌پاری یگان ویژه توجه نشده است و بنابراین، پژوهش حاضر دارای نوآوری است.

مبانی نظری

در این قسمت از پژوهش، ابتدا به مفاهیم مرتبط با متغیرهای پژوهش پرداخته می‌شود؛ سپس به مباحث نظری و نظریه‌های مربوط و درنهایت مدل مفهومی تحقیق ارائه می‌شود.

مفاهیم اصلی

سرمایه اجتماعی

در یک تقسیم‌بندی کلان، سرمایه را می‌توان به چهار دسته تقسیم کرد: (الف) سرمایه فیزیکی که تأسیسات و سازه‌های عینی را شامل می‌شود؛ (ب) سرمایه مالی که پول و انواع اوراق را دربرمی‌گیرد (بانک جهانی^۲، ۲۰۱۵)؛ (ج) سرمایه انسانی که مهارت و توانمندی‌های فردی و جمعی را فرا می‌گیرد و (د)

1- adger

2- World Bank

سرمایه اجتماعی که ناظر بر منابع موجود در تعاملات اجتماعی برای گسترش کنش‌ها و تحصیل اهداف کنشگران اجتماعی است (پیشگاهی فرد، ۱۳۹۵، ۳۳).

سرمایه اجتماعی بر مبنای کارکرد آن قابل تعریف است. سرمایه اجتماعی دارای ذات واحدی نیست؛ بلکه مجموعه‌ای از ذات‌های گوناگون است که دو عنصر مشترک دارند: اولاً همه آن‌ها مشتمل بر جنبه‌ای از ساختارهای اجتماعی‌اند، و ثانیاً برخی کنش‌های خاص کنشگران - اعم از اشخاص حقوقی یا حقیقی‌ها را - در داخل محدوده ساختار تسهیل می‌کنند. سرمایه اجتماعی مانند سایر اشکال سرمایه مولد است؛ یعنی تحقق اهداف معینی را که در نبودش محقق نمی‌شوند امکان‌پذیر می‌سازد. سرمایه اجتماعی مانند سرمایه فیزیکی و سرمایه انسانی کاملاً قابل معاوضه یا جانشینی نیست؛ بلکه ممکن است مختص فعالیت‌های معینی باشد (تاجبخش، ۱۳۸۴، ۳۳). سرمایه اجتماعی مانند دیگر مفاهیم علوم اجتماعی تعریف یگانه‌ای ندارد. اولین تعریف در اثر کلاسیک جین جاکوبز با نام «مرگ و زندگی شهرهای بزرگ آمریکایی» (۱۹۶۱) به کار رفته است؛ او در این اثر توضیح داد که شبکه‌های اجتماعی فشرده در محدوده‌های حومه قدیمی و مختلط شهری، صورتی از سرمایه اجتماعی را تشکیل می‌دهند و در ارتباط با حفظ نظافت، نبود جرم و جنایت خیابانی و دیگر تصمیمات در مورد بهبود کیفیت زندگی، در مقایسه با عوامل نهادهای رسمی مانند نیروی حفاظتی پلیس و نیروهای انتظامی، مسئولیت بیشتری از خود نشان می‌دهند (پاتنام و همکاران^۱، ۱۳۸۹).

از تعاریفی که یاد شد و تحوّل آن‌ها، چند نکته به‌دست می‌آید:

۱. عده‌ای منشأ سرمایه اجتماعی را ساختار اجتماعی می‌دانند و عده‌ای دیگر، ویژگی‌ها و یا هنجارهای اجتماعی محسوب می‌کنند؛ ۲. نتیجه و اثر سرمایه اجتماعی را عموماً بر تقویت هماهنگی و همکاری بین افراد یک گروه و سازمان با یکدیگر می‌دانند که به‌صورت منبع مولد مزیت و یا بازدهی در روابط اجتماعی از آن نام می‌برند؛ ۳. سرمایه اجتماعی را عموماً ترکیبی از اعتماد،

1- Putnam et al

هنجارهای متقابل اجتماعی و شبکه ارتباطی می‌دانند، با این تفاوت که فوویسم معتقد است که هنجارهای متقابل، سرمایه اجتماعی را تولید می‌کنند و آن نیز به نوبه خود، اعتماد و جامعه مدنی را به وجود می‌آورد (ادریسی و همکاران، ۱۳۹۸، ۳۹)

اعتماد یکی از شاخص‌های عمده سرمایه اجتماعی و به‌عنوان بنیان سرمایه اجتماعی یکی از ابزارهای اصلی و مورد نیاز برای کنش و تعاملات اجتماعی است (فوکویاما^۱، ۱۹۹۵). مشارکت به‌عنوان یکی دیگر از شاخص‌های سرمایه اجتماعی است که توسط محققان این حوزه (پاتنام و همکاران، ۱۳۸۹) مورد تأکید قرار گرفته است. یکی از بارزترین جنبه‌های مشارکت، آزمایش بردن در حاشیه بودن، انسداد و شکوفا نمودن نیروی ابتکار و خالقیت در انسان‌هاست و از این‌رو سرمایه اجتماعی را می‌توان در دو سطح خرد و کلان مورد توجه قرار داد:

۱. سطح کلان: در سطح کلان درباره جایگاه کلی یک سازمان در زمینه اجتماعی، سیاسی و فرهنگی و شبکه‌های ارتباطات بیرونی بحث می‌شود.

۲. سطح خرد: در سطح خرد به دو نوع سرمایه اجتماعی موجود در داخل سازمان یا جامعه پرداخت می‌شود:

الف) سرمایه اجتماعی شناختی که درباره پدیده‌هایی نظیر ارزش‌ها، نگرش‌ها، تعهدات، مشارکت و اعتماد موجود در نظام اجتماعی است.

ب) سرمایه اجتماعی ساختاری که درباره ساختارها و فرایندهای مدیریتی نظیر پاسخگویی مدیران و رهبران در قبال عملکردشان، شفافیت در تصمیم‌گیری، میزان تصمیم‌گیری و اقدام بر اساس کارگروهی می‌باشد (خوش‌سفر، ۱۳۸۷، ۱۰).

مردم‌یاری

«مردم‌یاری» مجموعه اقداماتی است که به منظور رفاه عمومی، توسعه و تعالی در سطح محلی، منطقه‌ای، ملی و فراملی انجام می‌پذیرد. همچنین مجموعه اقداماتی که با به‌کارگیری اعضای سپاه و بسیج و یگان ویژه و همکاری و هماهنگی سایر دستگاه‌های دولتی و با استفاده از امکانات مازاد در عرصه‌های مختلف سازندگی در جهت کمک به تأمین نیازهای عمرانی و آبادانی و همچنین رفع محرومیت و هدایت و نیز توزیع مناسب و حتی‌المقدور عادلانه امکانات کشور اعم از (عمرانی یا خدماتی) در مناطق مختلف کشور به‌ویژه مناطق محروم انجام می‌شود (عزتی، ۱۳۹۰، ۶۷).

شاخص سرمایه اجتماعی

مفهوم سرمایه اجتماعی دارای ابعاد و معرف‌هایی است که به‌صورت زیر نشان داده می‌شود. دراصل برای شاخص‌سازی، یکسان‌سازی واحدهای سنجش متغیرها لازم است.

شرکت فعالانه انسان‌ها درحیات سیاسی، اقتصادی و فرهنگی و به‌طور کلی تمامی ابعاد حیات می‌باشد. مشارکت اجتماعی به آن دسته از فعالیت‌های ارادی دلالت دارد که ازطریق آن اعضای یک جامعه در امور محله، شهر و روستا به‌طورمستقیم یا غیرمستقیم در شکل‌دادن حیات اجتماعی مشارکت دارند (آذین و همکاران، ۱۴۰۱). شبکه‌های مشارکت مدنی یکی از اشکال ضروری سرمایه اجتماعی است و هرچه این شبکه‌ها در جامعه‌ای متراکم‌تر باشند، احتمال همکاری شهروندان در جهت منافع متقابل بیشتر است. شبکه‌های مشارکت مدنی هنجارهای قوی معامله متقابل را تقویت می‌کنند. این هنجارها، شبکه‌های ارتباطی که به کسب حُسن شهرت و وفای به عهد و پذیرش هنجارهای رفتار جامعه محلی متکی است را تقویت می‌گرداند. شبکه‌های مشارکت مدنی ارتباطات را تسهیل می‌کنند و جریان اطلاعات را درمورد قابل‌قبول بودن افراد بهبود می‌بخشند (پاتنام و همکاران، ۱۳۸۹) درکار پاتنام، مشارکت به دو حوزه عمومی و داوطلبانه تقسیم می‌شود. حوزه عمومی به

مشارکت در انتخابات و مسائل مربوط به وظایف شهروندی است و در امر داوطلبانه، انواع مشارکت‌هایی است که به خواست فرد انجام می‌پذیرد.

«توافق جمعی میان اعضای یک جامعه که حاصل پذیرش و درونی‌کردن نظام ارزشی و هنجاری یک جامعه و وجود تعلق جمعی و تراکمی از وجود تعامل در میان افراد آن جامعه است» (آذین و همکاران، ۱۴۰۱). دورکیم، دو مفهوم انسجام مکانیکی و ارگانیکی را از هم متمایز می‌کند. در این تفکیک، جوامع سنتی مبتنی بر انسجام مکانیکی و شبکه‌های اجتماعی نزدیک به هم و بر پایه روابط ابرازی است و جوامع مدرن مبتنی بر انسجام ارگانیکی با روابط ابرازی آمده است. جاناتان ترنر به نقل از دورکیم می‌گوید انسجام وقتی رخ می‌دهد که عواطف افراد به وسیله نمادهای فرهنگی تنظیم شوند، جایی که افراد متصل به جماعت، اجتماعی شده باشند، جایی که کنش‌ها تنظیم شده و به وسیله هنجارها هماهنگ شده‌اند و جایی که نابرابری‌ها قانونی تصور می‌شوند (رحمانی و همکاران ۱۴۰۱). کلمن، اولین محققی بود که به بررسی تجربی مفهوم سرمایه اجتماعی پرداخت. وی به کارکرد سرمایه اجتماعی توجه کرد. به نظر او، سرمایه اجتماعی بخشی از ساختار اجتماعی است که به کنشگر اجازه می‌دهد تا با استفاده از آن به منابع خود دست یابد. این بُعد از ساختار اجتماعی شامل تکالیف و انتظارات، مجاری اطلاع‌رسانی، هنجارها و ضمانت اجرایی است که انواع خاصی از رفتار را تشویق کرده یا منع می‌شوند (رحمانی و همکاران، ۱۴۰۱).

به اعتقاد کلمن، سرمایه اجتماعی به سه شکل می‌تواند ظاهر شود:

- اول، تکالیف و انتظاراتی که بستگی به میزان قابلیت اعتماد به محیط اجتماعی دارد؛
- دوم، ظرفیت اطلاعات برای انتقال و حرکت در ساختار اجتماعی که بتوان پایه‌ای برای کنش فراهم کرد؛

- سوم، هنجارهایی که توأم با ضمانت اجرایی مؤثر باشند. (اولادی و همکاران، ۱۳۹۹).

استفن باس معتقد است نظریه سرمایه اجتماعی معطوف به بسط قضایا در مورد شرایطی است که تحت آن حکومت‌ها و اجتماعات محلی بتوانند برای نیل به اهداف مشترک، تعاون و همکاری داشته باشند (بورديو^۱، ۱۹۸۶). و تعیین‌کننده ترتیبات نهادی افقی است که تأثیر مثبتی بر ایجاد شبکه‌هایی از اعتماد، اداره بهتر امور و عدالت اجتماعی دارد. عدالت اجتماعی دیکته‌کننده تکالیف و حقوق شهروندی است که خود تحت تأثیر سرمایه اجتماعی است. (اولادی و همکاران، ۱۳۹۹).

فوکویاما منابع ایجادکننده سرمایه اجتماعی را این‌گونه مطرح می‌کند:

هنجارهایی که به لحاظ نهادی ساخته شده‌اند و منتج از نهادهای رسمی مانند دولت و نظام‌های قانونی هستند. هنجارهایی که خودجوش هستند و برخاسته از کنش‌های متقابل اعضای یک جامعه هستند.

ساخت‌مندی‌های برون‌زاد که برخاسته از اجتماعی غیر از اجتماع مبدأ خودشان هستند و می‌توانند از ایدئولوژی، فرهنگ و تجربه تاریخی مشترک نشئت بگیرند. هنجارهایی که از طبیعت ریشه گرفته‌اند مثل خانواده، نژاد و قومیت (مشهدی و همکاران، ۱۴۰۰).

جیمز کلمن مانند بورديو مفهوم سرمایه اجتماعی را از اقتصاد به جامعه‌شناسی آورد. کلمن، سرمایه اجتماعی را برحسب کارکردی که دارد تعریف می‌کند. به عقیده او، این مفهوم نه یک موجود منفرد، بلکه دربرگیرنده موجودیت‌های مختلفی است که تمامی آن‌ها در دو عنصر مشترک هستند؛ یعنی همه آن‌ها جنبه‌ای از ساخت اجتماعی را در خود دارند و واکنش معینی از کنشگران را در درون این ساختار تسهیل می‌کنند (برهام^۲ و رهن^۳، ۲۰۱۵).

1- Bourdieu
2- Brehm
3- Rahn

سرمایه اجتماعی همانند دیگر اشکال سرمایه مؤلّد است و رسیدن به اهدافی را امکان‌پذیر می‌سازد که در نبود آن، دسترسی به آن اهداف ناممکن خواهد بود. کلمن پس از این تعریف از سرمایه اجتماعی، مجموعه‌های مختلفی از کنش‌ها، پیامدها و روابط را سرمایه اجتماعی می‌نامد. از نظر او، سرمایه اجتماعی ذاتاً قادر به کار است و سرمایه اجتماعی هر آن چیزی است که به مردم و نهادها امکان عمل می‌دهد؛ بنابراین، سرمایه اجتماعی یک مکانیسم، یک شیء و یا یک پیامد نیست، بلکه به‌طور هم‌زمان هر یک یا تمامی آن‌ها است. سرانجام اینکه سرمایه اجتماعی از نظر کلمن به لحاظ هنجاری و اخلاقی خنثی است؛ یعنی نه مطلوب است و نه نامطلوب. و صرفاً با فراهم کردن منابع لازم، وقوع کنش‌ها را امکان‌پذیر می‌سازد (مشهدی و همکاران، ۱۴۰۰). سرمایه اجتماعی از نظر او یک شیء واحد نیست. انواع چیزهای گوناگونی است که دو ویژگی مشترک دارند.

۱. جنبه‌ای از یک ساخت اجتماعی هستند؛

۲. تسهیل‌گر کنش‌های افراد درون ساخت‌ها هستند

ابعاد سرمایه اجتماعی عبارت‌اند از: اعتماد اجتماعی، ارزش‌های اجتماعی، امنیت اجتماعی، مشارکت اجتماعی، آگاهی و شناخت، انسجام اجتماعی و سرمایه فرهنگی. به عقیده برخی صاحب‌نظران، اعتماد مهم‌ترین بُعد سرمایه اجتماعی است و ابعاد دیگر را نیز تحت تأثیر قرار می‌دهد. اعتماد یکی از جنبه‌های مهم روابط انسانی است و زمینه‌ساز مشارکت و همکاری میان اعضای جامعه می‌باشد. اعتماد مبادلات را در زمینه‌های مختلف جامعه (شامل اعتماد به خود، خانواده، دوستان، نهادهای رسمی و غیر رسمی و همچنین مشاغل اجتماعی)، ارزیابی شود. انسان به‌طور ذاتی در تعامل و تقابل با دیگران نیازهای خود را بر طرف ساخته و گذران امور می‌کند. اثرات این کنش‌ها و متقابل و نقش آن‌ها تا حدی است که حذف آن، زندگی را غیر ممکن می‌سازد؛ اما در این میان دانشمندان علوم اجتماعی با نگرشی کنجکاوانه در جوامع، به شناسایی این کنش‌ها پرداخته و به مجموع عواملی پی برده‌اند که آن را سرمایه اجتماعی نامیده‌اند. مفهوم سرمایه اجتماعی دربرگیرنده مفاهیمی همچون

اعتماد، همکاری و همیاری میان اعضای یک گروه یا یک جامعه است که نظام هدفمندی را شکل می‌دهند و آن‌ها به‌سوی دستیابی به هدف ارزشمند هدایت می‌کند؛ از این‌رو شناخت عوامل مؤثر در تقویت یا تضعیف سرمایه اجتماعی می‌تواند به گسترش ابعاد سرمایه اجتماعی کمک کند و موجب افزایش عملکرد اجتماعی و اقتصادی افراد در جوامع می‌شود. از دیگر مقوله‌های مطرح در این حوزه، سنجش میزان سرمایه اجتماعی است، زیرا جوامعی که در جهت بهبود و تقویت سرمایه اجتماعی خود گام برمی‌دارند نیازمند ارزیابی اقدامات خود هستند و این ممکن نخواهد بود مگر آنکه بتوانند روند صعود یا سقوط اجتماعی را در اجتماع خود تخمین بزنند.

مردم‌باری و پلیس

مشارکت یکی از مؤلفه‌های سرمایه اجتماعی است. سرمایه اجتماعی را تعامل در ارتباط سازنده مردم از طریق ایجاد و افزایش اعتماد، مشارکت و آگاهی مردم تعریف کرده‌اند. مشارکت شرکت فعالانه انسان‌ها در حیات سیاسی، اقتصادی، فرهنگی و به‌طور کلی تمامی ابعاد حیات است و به آن دسته فعالیت‌های ارادی دلالت دارد که از طریق آن، اعضای جامعه به‌طور مستقیم و غیرمستقیم در امور اجتماعی نقش‌آفرینی می‌کنند. مشارکت مردم در تأمین امنیت (پیشگیری از جرم، اطلاع‌رسانی به پلیس) یکی از مؤلفه‌های اصلی مشارکت در کنار مشارکت‌های سیاسی، فرهنگی و تصمیم‌گیری‌های خرد و کلان می‌باشد. افزایش مشارکت در تأمین امنیت، موجبات ارتقای امنیت جامعه را فراهم می‌سازد (گروه مطالعاتی دانشکده امنیت ملی داتا، ۱۳۸۹، ۵۳).

مشارکت دارای مؤلفه‌های متعدد است که هر یک به‌نوعی و در شعاع خاص، امنیت جامعه را تحت تأثیر قرار داده و جایگاه فراجا در هندسه قدرت را جابه‌جا می‌کنند؛ اما مؤلفه‌های مرتبط با حوزه‌هایی که پلیس می‌تواند از طریق این حوزه‌ها در تعامل با مردم و جامعه به امنیت کمک نماید، دامنه محدودتری نسبت به سایر مؤلفه‌ها دارد. این مؤلفه‌ها در سطح کلان می‌توانند شامل مشارکت سیاسی، مشارکت اجتماعی فرهنگی، مشارکت اقتصادی، مشارکت دفاعی و مشارکت امنیتی باشند.

از آنجاکه مردم منشأ قدرت محسوب می‌گردند؛ لذا هر سازمانی که از حمایت و محبوبیت مردمی بیشتری برخوردار باشد، از جایگاه بالاتری در سلسله‌مراتب قدرت برخوردار خواهد بود. فصل منطقی جامعه‌محوری، اعتماد متقابل پلیس و مردم و مشارکت مسئولانه و رعایت هنجارها و ارزش‌های اجتماعی است. در دیدگاه جامعه‌محوری، امنیت امری گسیخته از سایر امور و عوامل اجتماعی نیست؛ بلکه در گرو سازگاری با فعالیت نهادهای آموزشی، مذهبی، فرهنگی و اجتماعی است که در این صورت این مفهوم با فضایل اخلاقی و سرمایه اجتماعی و مشارکت فعال مردم همراه خواهد بود.

در زیر ویژگی‌های پلیس جمهوری اسلامی ایران در ارتباط با نقش‌آفرینی در تامین امنیت آورده شده است:

- برقراری نظم و امنیت؛ رکن اصلی و محور تمام فعالیت‌های اجتماعی، اقتصادی، فرهنگی، سیاسی و سازمان‌های اجتماعی است و شکوفایی فعالیت‌های اجتماعی و تعالی آن نیازمند یک محیط منظم است؛
- در هر جامعه فعالیت‌های اجتماعی، اقتصادی، فرهنگی و... مثل زنجیر به هم ارتباط دارند و بی‌نظمی سریعاً به تمام قسمت‌ها منتقل می‌شود؛
- دامنه امور انتظامی بسیار گسترده بوده و تصور نمی‌رود هیچ سازمانی وظایف گسترده‌ای همانند نیروی انتظامی داشته باشد (ماده ۴ قانون ناجا مصوب ۲۷ تیرماه ۱۳۶۹)؛
- ارتباط نیروی انتظامی با ارگان‌های مختلف در برقراری نظم و امنیت گسترده است؛
- ارتباط تنگاتنگ با قوه قضائیه به‌عنوان ضابط قضایی (بند ۸ ماده ۴ قانون ناجا مصوب ۲۷ تیرماه ۱۳۶۹)؛

- وابستگی به وزارت کشور، هماهنگی با استانداران، فرمانداران و مقامات سیاسی و محلی؛
 - ضرورت همکاری و مشارکت با سایر سازمان‌ها مانند بسیج، شهرداری، وزارت اطلاعات و غیره؛
 - مردم از کارکنان نیروی انتظامی که برای برقراری نظم و امنیت تلاش می‌کنند، توقع دارند از وقوع جرائم جلوگیری کرده و در صورت وقوع، سریعاً به موضوع رسیدگی و نسبت به تشکیل پرونده، تعقیب و دستگیری عامل یا عاملین اقدام کنند؛
 - انتظار اولیه مردم از نیروی انتظامی این است که خود نمونه و الگوی بسیار خوبی از عمل براساس قوانین و مقررات باشند؛
 - نیروی انتظامی در برقراری نظم و امنیت و آسایش عمومی با افراد جامعه سر و کار دارد و جلب مشارکت مردمی در نظم و امنیت بسیار مؤثر است (پلیس جامعه‌محور)؛
- مشارکت در امور عمومی، بسیاری از مردم را با امکانات و مخصوصاً محدودیت‌های موجود در نظام پیرامون آن‌ها آشنا می‌کند، آنها یاد می‌گیرند که نه به صورت افرادی مجزا، بلکه به شکل گروه‌های اجتماعی کار کنند و قدرت بالقوه مردم در سطوح گوناگون به منصفه ظهور برسد.
- هرچه سرمایه اجتماعی جامعه بالاتر باشد، موجب پایین آمدن هزینه‌های مربوط به تعاملات رسمی می‌گردد. این امر نشان‌دهنده این واقعیت است که هماهنگی بین اعضای سیستم‌های اجتماعی براساس هنجارهای غیررسمی در حال تبدیل شدن به یک بحث مهم در جوامع پیشرفته است و به تدریج در حال پیدا کردن جایگاه‌های مهم‌تر در الگوهای اقتصادی نوین است (مشهدی و همکاران، ۱۴۰۰).

یگان‌های ویژه فرماندهی انتظامی

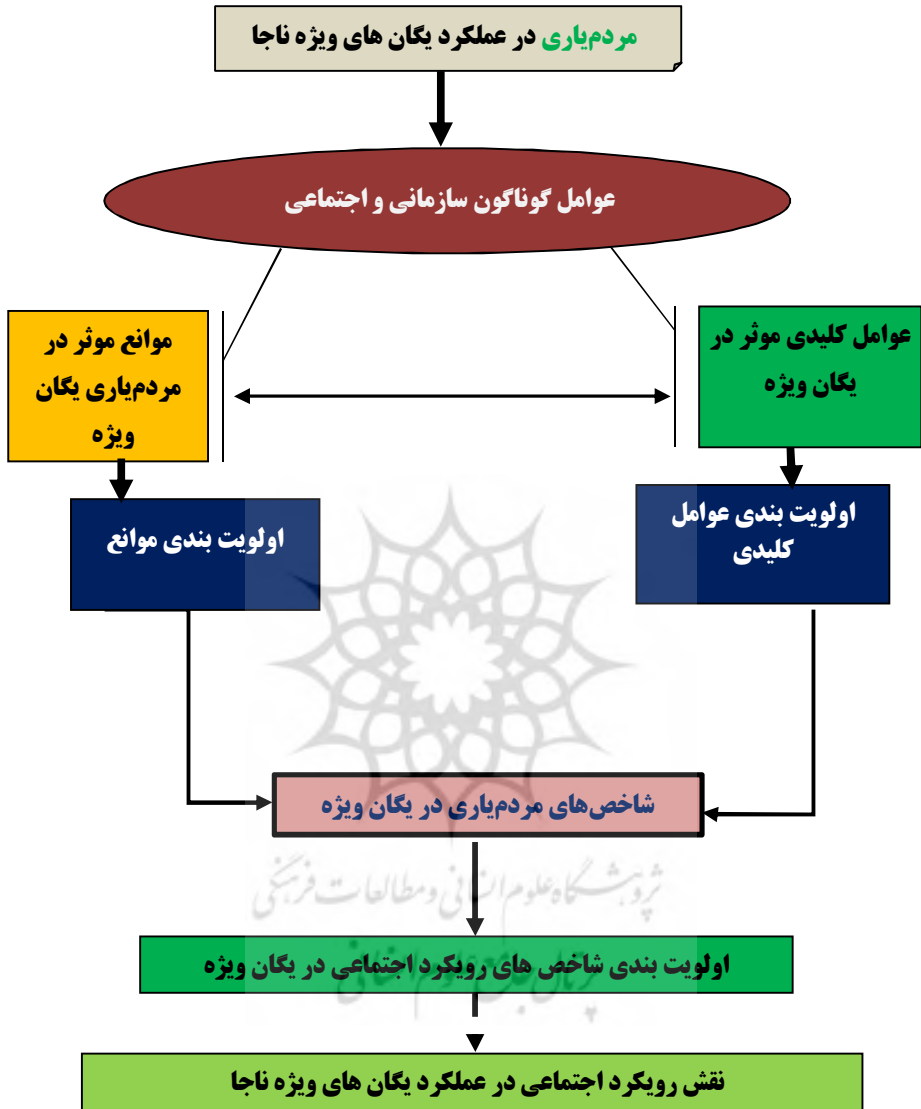
در همه نظام‌های پلیسی جهان، کارکرد اساسی مدیریت بحران‌های انتظامی بر عهده سازمان و یگان‌های خاص و ویژه‌ای است. در فرهنگ فارسی معین، «یگان» یعنی بخشی از سازمان که دارای افراد و تجهیزات و برنامه‌ریزی معین است. ویژه هم به معنی خالص و برگزیده است. در اصطلاح نظامی، نیروی ویژه افرادی هستند که برای شرایط سخت تربیت شده‌اند. افرادی که به مناطق خاص اعزام تا از شکسته‌شدن قانون جلوگیری کنند (کرمی، ۱۳۹۳).

یگان‌های ویژه نیروی انتظامی جمهوری اسلامی ایران برای استقرار نظم و امنیت و تأمین آسایش عمومی و فردی موظف است سازوکاری را تهیه کند تا با بهره‌گیری از فنون و دانش کنترل اجتماعات نسبت به کنترل مناسب اجتماعات و گروه‌های برهم‌زننده امنیت جامعه، که با اهداف و توطئه‌های از-پیش‌تعیین‌شده دسیسه‌گران در گوشه و کنار جامعه اتفاق افتد اقدام نماید.

یگان‌های ویژه نیروی انتظامی وظایف متعددی برعهده دارند و در مقاطع مختلف وارد عرصه شده و به انجام وظایف ذاتی و قانونی خود می‌پردازند. مقابله و مبارزه قاطع و مستمر با هرگونه خرابکاری، تروریسم و حرکت‌های مخل امنیت کشور، حفاظت و برقراری امنیت اجتماعات، تشکل‌ها و راهپیمایی‌های قانونی و مجاز و جلوگیری از هرگونه راهپیمایی و اجتماعات غیرمجاز بنا به دستور مقامات مربوطه از جمله وظایف مهم یگان‌های ویژه فراجا به‌شمار می‌رود. همچنین این یگان‌ها، حفاظت از مسئولان و شخصیت‌های داخلی و خارجی را که به کشورمان سفر می‌کنند برعهده دارند. جمع‌آوری افراد شرور مخل نظم و امنیت که در سال‌های اخیر در قالب طرح ارتقای امنیت اجتماعی در کشورمان تبلور یافت، انجام عملیات امدادی، پشتیبانی و اورژانسی به آسیب‌دیدگان حوادث غیرمترقبه و پیشگیری از وقوع جرائم مهم از قبیل سرقت‌های به عنف و آدم‌ربایی از دیگر وظایف این یگان‌ها است.

براساس تدابیر و تصمیمات اتخاذ شده، مأموریت‌های زیر به یگان‌های ویژه فراجا محول شده است:

۱. مقابله قاطع و مستمر با هرگونه خرابکاری و تروریسم و حرکت‌های مخلّ امنیت کشور؛
۲. حفاظت از مسئولان و شخصیت‌های داخلی و خارجی؛
۳. تأمین حفاظت اجتماعات، تشکل‌ها و راهپیمایی‌های قانونی و مجاز و جلوگیری از هرگونه تشکل راهپیمایی و اجتماع غیر مجاز؛
۴. کنترل موارد ویژه از قبیل قاچاق کالا و مفسد اجتماعی؛
۵. کنترل گلوگاه‌ها، مبارزه با کاروان‌های قاچاق مواد مخدر و مقابله با اشرار؛
۶. انجام هرگونه عملیات منظم و نامنظم؛
۷. انجام عملیات امدادی، پشتیبانی و کمک‌های فوری به آسیب‌دیدگان حوادث غیرمترقبه؛
۸. پشتیبانی و تقویت واحدهای نیروی انتظامی و کمک به آن‌ها در شرایط خاص و موقعیت‌های بحرانی؛
۹. همکاری با سایر نیروهای مسلح جمهوری اسلامی ایران برابر طرح‌های مصوب؛
۱۰. اجرای سایر دستورات و مأموریت‌های ویژه ابلاغی.

شکل ۱. مدل مفهومی پژوهش

روش

تحقیق حاضر از نوع تحقیقات توصیفی - همبستگی است که برای اجرای آن از دو روش اسنادی (کتابخانه‌ای) و روش میدانی (پیمایشی) استفاده شده است. در روش اسنادی جهت تدوین چهارچوب نظری تحقیق و مطالعات انجام‌گرفته قبلی در خصوص موضوع تحقیق استفاده شد. از روش میدانی نیز با استفاده از ابزار پرسش‌نامه جهت جمع‌آوری اطلاعات جامعه نمونه استفاده شده است. جامعه آماری، شهروندان منطقه ۱۱ تهران بودند که شامل ۱۰۰۰ نفر از شهروندان منطقه ۱۱ تهران بزرگ در سال ۱۳۹۸ بود که به دلیل شباهت‌های اجتماعی، فرهنگی و اقتصادی، افراد مورد مطالعه از نمونه آماری به تعداد ۲۷۷ نفر به روش تصادفی ساده انتخاب شد. روش نمونه‌گیری تصادفی ساده برای انتخاب مورد مطالعه استفاده شده است که هدف این مقاله بررسی نقش مردم‌یاری در جذب سرمایه‌های اجتماعی یگان‌های ویژه فرماندهی انتظامی می‌باشد. برای تجزیه و تحلیل داده‌ها از نرم‌افزار SPSS رگرسیون و آزمون کولموگروف - اسمیرنوف و برای ارزیابی پایایی سوالات پرسش‌نامه از آلفای کرونباخ استفاده شد.

یافته‌ها

جدول ۱. آنالیز آماره‌های توصیفی مربوط به متغیر توصیفی سن

سن	فراوانی	درصد فراوانی	درصد فراوانی صحیح	درصد فراوانی تجمعی
۲۰ تا ۳۰ سال	۶۲	۲۲/۴	۲۲/۴	۲۲/۴
۳۰ تا ۴۰ سال	۱۵۸	۵۷	۵۹/۶	۸۳
۴۰ تا ۵۰ سال	۳۴	۱۲/۳	۱۲/۸	۹۵/۸
۵۰ سال و بیشتر	۱۱	۴	۴/۲	۱۰۰
افراد پاسخ داده	۲۶۵	۹۵/۷	۱۰۰	
افراد پاسخ نداده	۱۲	۴/۳		
کل	۲۷۷	۱۰۰		

با توجه به نتایج به دست آمده می‌توان دریافت که سن ۲۳/۴ درصد از افراد پاسخگو ۲۰ تا ۳۰ سال، ۵۹/۶ درصد افراد ۳۰ تا ۴۰ سال، ۱۲/۸ درصد از افراد

۴۰ تا ۵۰ سال و ۴/۲ درصد از افراد بالای ۵۰ سال هستند. با توجه به نتایج می‌توان دریافت که بیشتر افراد مورد بررسی دارای سن بین ۳۰ تا ۴۰ سال هستند.

نتایج تحلیل داده‌ها نشان می‌دهد که میزان مقبولیت متغیرهای مردم‌یاری (همکاری مردم با پلیس، اعتماد مردم و احترام مردم به پلیس) و جذب سرمایه‌های اجتماعی یگان‌های ویژه فرماندهی انتظامی از نظر افراد مورد پرسش در سطح متوسطی است، زیرا میانگین این متغیرها بیشتر از ۳ (برابر با متوسط در پرسش‌نامه) به دست آمده است. از سوی دیگر، از آنجاکه انحراف معیار این متغیرها کم می‌باشد، می‌توان دریافت که جمع‌آوری داده‌ها از دقت کافی برخوردار است.

جدول ۲. نتیجه آزمون کولموگروف - اسمیرنوف

متغیر	مولفه	مقدار آزمون	سطح معناداری
مردم‌یاری	همکاری مردم با پلیس	۰/۰۶۳	۰/۹۹۳
	اعتماد مردم	۰/۰۸۴	۰/۶۴۰
	احترام مردم به پلیس	۰/۰۹۰	۰/۵۱۱
جذب سرمایه‌های اجتماعی	-	۰/۰۴۸	۰/۲۴۶

خروجی حاصل از نرم‌افزار آماری در خصوص نرمال بودن توزیع متغیرهای مردم‌یاری (همکاری مردم با پلیس، اعتماد مردم و احترام مردم به پلیس) و جذب سرمایه‌های اجتماعی یگان‌های ویژه فرماندهی انتظامی نشان می‌دهد که در سطح معناداری ۵ درصد، فرض صفر پذیرفته شده و داده‌ها از توزیع نرمالی برخوردار می‌باشند.

فرضیه اصلی

به نظر می‌رسد بین مردم‌یاری و جذب سرمایه‌های اجتماعی یگان‌های ویژه فرماندهی انتظامی رابطه معناداری وجود دارد.

فرضیات آماری آزمون عبارت‌اند از:

فرض صفر: به نظر می‌رسد بین مردم‌یاری و جذب سرمایه‌های اجتماعی

یگان‌های ویژه فرماندهی انتظامی رابطه معناداری وجود ندارد.

فرض برهان: به نظر می‌رسد بین مردم‌یاری و جذب سرمایه‌های اجتماعی یگان‌های ویژه فرماندهی انتظامی رابطه معناداری وجود دارد.

به‌منظور آزمون این فرضیه از آزمون همبستگی پیرسون استفاده شده است که نتایج آن در ادامه ارائه می‌شود.

جدول ۳. نتایج آزمون همبستگی پیرسون

نتیجه آزمون	آزمون پیرسون		وابسته	مستقل
	ضریب	سطح معناداری		
پذیرش فرضیه برهان	۰/۶۴۴	۰/۰۱۷	جذب سرمایه‌های اجتماعی یگان‌های ویژه فرماندهی انتظامی	مردم‌یاری

مطابق ارقام مذکور در جدول، ضریب همبستگی پیرسون دو متغیر مردم‌یاری و جذب سرمایه‌های اجتماعی یگان‌های ویژه فرماندهی انتظامی برابر با ۰/۶۴۴ بوده که در سطح ۵ درصد معنی‌دار است و رابطه مستقیم و مثبت بین دو متغیر وجود دارد؛ بنابراین، فرضیه پژوهش مبنی بر رابطه بین «مردم‌یاری و جذب سرمایه‌های اجتماعی یگان‌های ویژه فرماندهی انتظامی» تأیید می‌شود. شدت ارتباط این دو متغیر (۰/۶۴۴) در سطح بالایی ارزیابی می‌گردد.

فرضیه فرعی اول

به نظر می‌رسد بین همکاری مردم با پلیس و جذب سرمایه‌های اجتماعی یگان‌های ویژه فرماندهی انتظامی رابطه معناداری وجود دارد.

فرضیات آماری آزمون عبارت‌اند از:

فرض صفر: به نظر می‌رسد بین همکاری مردم با پلیس و جذب سرمایه‌های اجتماعی یگان‌های ویژه فرماندهی انتظامی رابطه معناداری وجود ندارد.

فرض برهان: به نظر می‌رسد بین همکاری مردم با پلیس و جذب سرمایه‌های اجتماعی یگان‌های ویژه فرماندهی انتظامی رابطه معناداری وجود دارد.

به منظور آزمون این فرضیه از آزمون همبستگی پیرسون استفاده شده است که نتایج آن در ادامه ارائه می‌شود.

جدول ۴. نتایج آزمون همبستگی پیرسون

نتیجه آزمون	آزمون پیرسون		متغیر	
	ضریب	سطح	وابسته	مستقل
پذیرش فرضیه برهان	۰/۵۳۶	۰/۰۰۰	جذب سرمایه‌های اجتماعی یگان‌های ویژه فرماندهی انتظامی	همکاری مردم با پلیس

مطابق ارقام مذکور در جدول، ضریب همبستگی پیرسون دو متغیر همکاری مردم با پلیس و جذب سرمایه‌های اجتماعی یگان‌های ویژه فرماندهی انتظامی برابر با ۰/۵۳۶ بوده که در سطح ۵ درصد معنی‌دار است و رابطه مستقیم و مثبت بین دو متغیر وجود دارد؛ بنابراین، فرضیه پژوهش مبنی بر رابطه بین «همکاری مردم با پلیس و جذب سرمایه‌های اجتماعی یگان‌های ویژه فرماندهی انتظامی» تأیید می‌شود. شدت ارتباط این دو متغیر (۰/۵۳۶) در سطح نسبتاً بالایی ارزیابی می‌گردد.

فرضیه فرعی دوم

به نظر می‌رسد بین اعتماد مردم به پلیس و جذب سرمایه‌های اجتماعی یگان‌های ویژه فرماندهی انتظامی رابطه معناداری وجود دارد.

فرضیات آماری آزمون عبارت‌اند از:

فرض صفر: به نظر می‌رسد بین اعتماد مردم به پلیس و جذب سرمایه‌های اجتماعی یگان‌های ویژه فرماندهی انتظامی رابطه معناداری وجود ندارد.

فرض برهان: به نظر می‌رسد بین اعتماد مردم به پلیس و جذب سرمایه‌های اجتماعی یگان‌های ویژه فرماندهی انتظامی رابطه معناداری وجود دارد.

به منظور آزمون این فرضیه از آزمون همبستگی پیرسون استفاده شده است که نتایج آن در ادامه ارائه می‌شود.

جدول ۵. نتایج آزمون همبستگی پیرسون

نتیجه آزمون	آزمون پیرسون		متغیر	
	سطح معناداری	ضریب آزمون	وابسته	مستقل
پذیرش فرضیه برهان	۰/۰۰۱	۰/۵۹۲	جذب سرمایه‌های اجتماعی یگان‌های ویژه فرماندهی انتظامی	اعتماد مردم به پلیس

مطابق ارقام مذکور در جدول، ضریب همبستگی پیرسون دو متغیر اعتماد مردم به پلیس و جذب سرمایه‌های اجتماعی یگان‌های ویژه فرماندهی انتظامی برابر با ۰/۵۹۲ بوده که در سطح ۵ درصد معنی‌دار است و رابطه مستقیم و مثبت بین دو متغیر وجود دارد؛ بنابراین، فرضیه پژوهش مبنی بر رابطه بین «اعتماد مردم به پلیس و جذب سرمایه‌های اجتماعی یگان‌های ویژه فرماندهی انتظامی» تأیید می‌شود. شدت ارتباط این دو متغیر (۰/۵۲۲) در سطح نسبتاً بالایی ارزیابی می‌شود.

فرضیه فرعی سوم

به نظر می‌رسد بین احترام مردم به پلیس و جذب سرمایه‌های اجتماعی یگان‌های ویژه فرماندهی انتظامی رابطه معناداری وجود دارد.

فرضیات آماری آزمون عبارت‌اند از:

فرض صفر: به نظر می‌رسد بین احترام مردم به پلیس و جذب سرمایه‌های اجتماعی یگان‌های ویژه فرماندهی انتظامی رابطه معناداری وجود ندارد.

فرض برهان: به نظر می‌رسد بین احترام مردم به پلیس و جذب سرمایه‌های اجتماعی یگان‌های ویژه فرماندهی انتظامی رابطه معناداری وجود دارد.

به‌منظور آزمون این فرضیه از آزمون همبستگی پیرسون استفاده شده است که نتایج آن در ادامه ارائه می‌شود.

جدول ۶. نتایج آزمون همبستگی پیرسون

نتیجه آزمون	آزمون پیرسون		متغیر	
	ضریب سطح	آزمون معناداری	وابسته	مستقل
پذیرش فرضیه برهان	۰/۰۲۱	۰/۵۳۹	جذب سرمایه‌های اجتماعی یگان‌های ویژه فرماندهی انتظامی	احترام مردم به پلیس

۲۰۵

مطابق ارقام مذکور در جدول، ضریب همبستگی پیرسون دو متغیر احترام مردم به پلیس و جذب سرمایه‌های اجتماعی یگان‌های ویژه فرماندهی انتظامی برابر با ۰/۵۳۹ بوده که در سطح ۵ درصد معنی‌دار است و رابطه مستقیم و مثبت بین دو متغیر وجود دارد؛ بنابراین، فرضیه پژوهش مبنی بر رابطه بین «احترام مردم به پلیس و جذب سرمایه‌های اجتماعی یگان‌های ویژه فرماندهی انتظامی» تأیید می‌شود. شدت ارتباط این دو متغیر (۰/۵۳۹) در سطح نسبتاً بالایی ارزیابی می‌شود.

بحث و نتیجه‌گیری

بر اساس نتایج تحقیق، سرمایه اجتماعی یگان‌های ویژه عبارت است از: مجموعه‌ای از ظرفیت‌ها و قابلیت‌ها و منابع اجتماعی پلیس شامل اعتماد مردم به پلیس، مشارکت مردم با پلیس، اقتدار، مقبولیت و مشروعیت پلیس (و به عبارتی پذیرش مردمی پلیس) و وجهه و منزلت اجتماعی پلیس است؛ به نحوی که بهره‌مندی از این منابع زمینه تولید و بازتولید نظم و امنیت را در عرصه اجتماع و پاسداری از ارزش‌های آن جامعه فراهم می‌سازد. این سرمایه با ابعاد «اعتماد مردم به پلیس»، «مشارکت مردم با پلیس»، «اقتدار پلیس» و «مقبولیت و مشروعیت (پذیرش مردمی) پلیس»، «منزلت و وجهه اجتماعی پلیس» قابلیت سنجش و اندازه‌گیری پیدا می‌کند. کنترل اجتماعات، مبارزه و برخورد با اغتشاشات و تجمعات غیرقانونی، مشارکت در عملیات ویژه (گروگان-گیری، بمب‌گذاری، طرح‌های پاکسازی و...)، اعزام نیرو و امدادرسانی به دیگر واحدهای پلیس کشور از جمله وظایف عمده یگان ویژه فراجا است. از مهم‌ترین رهیافت‌های مؤثری که در زمینه بهینه‌کردن فعالیت‌ها و نیز مقبولیت عمومی

فعالیت این نیروها از یکسو و از سویی اثربخش شدن فعالیت‌های این نهاد می‌تواند مطرح باشد، رویکرد این نهاد به سوی تعدیل و تخفیف چالش‌های این نهاد در زمینه جامعه‌محوری است؛ به عبارت دیگر، تأثیر کنترلی و جامعه‌پذیرانه سرمایه اجتماعی پلیس موجب جلوگیری از بروز انحرافات، آسیب‌ها، ناهنجاری، جرم، جنایت، اعتیاد، آشوب و مسائلی از این قبیل می‌شود. استفاده از سرمایه‌های اجتماعی در تقویت یگان‌های خودی و برخورداری از حمایت‌های مردمی امری است که باید مورد توجه تمامی یگان‌ها قرار گیرد، این امر از طرق مختلفی به دست می‌آید که در این خصوص می‌توان به حضور در رسانه ملی، فضای مجازی، اردوهای جهادی، عملیات مردم‌یاری، طرح اخوت، طرح وصال، طرح نیایش و طرح با جوانان اشاره کرد، چنان‌که رویکرد اجتماعی در کنترل آشوب‌های اخیر، تراز پلیس کشورمان را ارتقاء داد. یگان‌های ویژه با تاب‌آوری و آستانه تحمل بالا در جدا کردن آشوبگران از مردم، نقش تعیین‌کننده داشت؛ تقویت روحیه سلحشوری، ایثار و مقاومت نیروهای خودی، تقویت امید به آینده و اعتماد برای مردم و القای یأس و ناامیدی در دشمن و تحمیل اراده به دشمن قبل از درگیری از عوامل یک عملیات روانی خوب است؛ بنابراین، یگان ویژه با نقشی که در بحران‌های طبیعی از جمله سیل و زلزله و اغتشاشات موجود در جامعه ایفا می‌کند و همچنین فعالیت‌هایی که در پیاده‌روی اربعین انجام می‌دهد، جایگاه خود را ارتقا داده و اعتماد عموم مردم را جلب کرده و از این طریق به جذب سرمایه اجتماعی کمک شایانی می‌کند.

در این برنامه یگان‌های ویژه تلاش می‌کنند از تمام ظرفیت خود در صحنه‌های مختلف و حوادث و بلایای طبیعی از مردم حمایت کنند، در یکی از مأموریت‌های تعریف‌شده یگان‌ها در سند رویکردی عملیات مردم‌یاری می‌باشد؛ لذا تأمین تجهیزات مورد نیاز و آموزش خاص این‌گونه مأموریت‌ها در طول برنامه ششم محقق خواهد شد.

طرح اخوت

بسیج و سپاه جزو واحدهای عملیاتی هستند که در هنگام عملیات کنترل اجتماعات و اغتشاشات در کنار یگان‌های ویژه قرار می‌گیرند؛ بنابراین ضرورت

افزایش تعامل و هماهنگی در زمینه‌های مختلف هرچه بیشتر احساس می‌شود، اجرای برنامه‌های آموزشی به تبادل تجربه و برگزاری رزمایش مشترک در قالب طرح اخوت نیل به این هدف مهم را آسان‌تر می‌کند.

طرح وصال

برنامه آموزشی عملی «وصال» در قالب دیدار با خانواده‌های معظم شهداء و ایثارگران - حضور هفتگی در مزار شهیدان و برگزاری یادواره‌های شهداء از مؤثرترین راه‌های آشنایی کارکنان نسل دومی و سومی‌ها با فرهنگ جهاد و شهادت است، ارتباط برنامه‌ریزی‌شده با قشر ایثارگر جامعه ضمن اینکه یک وظیفه انقلابی محسوب می‌شود در تقویت و توسعه رویکرد اجتماعی یگان‌ها نیز بسیار مؤثر می‌باشد.

طرح نیایش

تعامل و برقراری ارتباط سازنده با پایگاه‌های مهم اجتماعی از جمله مساجد یک نوع آموزش عملی است که محاسن زیادی در ارتقای توان معنوی و روحی یگان‌ها دارد. این برنامه ضمن اینکه رونق نمازهای جماعت را به دنبال دارد علاوه بر آن، زمینه آشنایی کارکنان را با مؤمنین و متدینین جامعه فراهم می‌کند. نیایش یک نوع یارگیری نیز می‌باشد که در انجام مأموریت‌های آینده می‌توان از توان آن‌ها استفاده کرد. نیایش برابر برنامه‌ریزی غیر تمرکزی فرماندهان با حضور حداقل یک دسته از کارکنان در نماز جماعت یکی از مساجد شهر اجرا می‌شود و بعد از نماز نیز گپ و گفتی با روحانی مسجد و مسئولین برای آشنایی بیشتر انجام می‌گیرد.

با جوانان

جوانان بستر مناسبی برای انتقال و توسعه فرهنگ جهاد و شهادت می‌باشند. طرح «با جوانان» با اجرای برنامه‌های متنوع فرهنگی در سطح دبیرستان‌های کشور سعی می‌کند امید به آینده و اعتماد به نفس را در بین نسل جوان توسعه دهد. این برنامه در مناسبت‌های مختلف ملی و انقلابی با هماهنگی قبلی در سطح دبیرستان‌های کشور با اجرای برنامه‌های مختلف

عملی می‌شود؛ حرکات رزمی و دفاعی و رزم ویژه - مهارت‌های فردی - مسابقه تیراندازی با تفنگ بادی، پینت بال، عملیات راپل، سرود و مقاله از جمله برنامه‌های این طرح است. مطلب آخر اینکه آموزش‌های علمی و بصیرتی چنان تأثیری در ارتقای توان یگان‌های ویژه دارد که می‌تواند مکمل سایر آموزش‌ها نیز باشد؛ به همین دلیل بیشتر توجه یگان‌ها به این آموزش‌ها است. هر قدر باورهای درونی کارکنان تقویت شود سایر آموزش‌ها نیز اثربخش‌تر خواهد بود، چه بسا تجربه ثابت کرده است باور و اعتقاد درونی حتی قادر است بدون اتکاء به ابزار و تجهیزات در مقابل تهدیدات دشمن کارایی داشته باشد.

نتایج تحقیق حاضر با تحقیقات زیر همسو است؛ آذین، دیناروند، عباس و گلشن (۱۴۰۱)، که به این نتیجه رسیدند تلاش برای ایجاد آرامش اجتماعی دارای اولویت اول و احترام قائل‌بودن برای مردم دارای اولویت آخر است. و پژوهش رحمانی، حقیقتیان و حجازی (۱۴۰۱)، که به این نتیجه رسیدند پابیندی به فرهنگ شهروندی بر سرمایه اجتماعی در محلات شهری تأثیر متوسط دارد و دسترنج و دیانت (۱۳۹۷)، که نتیجه گرفتند با افزایش سرمایه اجتماعی پلیس در ابعاد سه‌گانه (اعتماد پلیس، مشارکت با پلیس، آگاهی از فعالیت‌های پلیس)، احساس امنیت اجتماعی نیز افزایش پیدا می‌کند.

پیشنهادهای

پیشنهادهای براساس نتایج تحقیق، برای جلب همکاری بیشتر مردم پیشنهادهای زیر ذکر می‌شود:

- نظر به تأثیر مستقیم بین مردم‌یاری و جذب سرمایه‌های اجتماعی پیشنهاد می‌گردد یگان‌های ویژه با اجرای طرح‌های مختلفی در زمان بحران و مسائل مهم کشوری و اجرای مأموریت‌های مختلف به جذب سرمایه‌های اجتماعی اقدام کنند.

- نظر به تأثیر مستقیم بین اعتماد مردم به پلیس و جذب سرمایه‌های اجتماعی پیشنهاد می‌شود، یگان‌های ویژه با اهتمام جدی به

استانداردسازی رفتار کارکنان با مردم اقدام کنند و با توسعه توان ظرفیت پاسخگویی به انتظارات بحق جامعه از پلیس، در زمینه افزایش سرمایه اجتماعی کمک نمایند. پلیس باید اعتماد عمومی را جلب و حفظ کند؛ اما نه با فریفتن افکار عمومی، بلکه با نمایش مداوم توانایی‌های خود در اجرای بی‌طرفانه قانون.

- نظر به تأثیر مستقیم بین احترام مردم به پلیس و جذب سرمایه‌های اجتماعی پیشنهاد می‌شود، یگان‌های ویژه با نهادینه‌سازی احترام به مردم و تکریم ارباب‌رجوع نوعی احترام متقابل به وجود بیاورند و با ارتقای سطح منزلت اجتماعی فرماندهی یگان ویژه موجبات احترام را فراهم کنند.
- سازمان تلاش مضاعفی در افزایش وجهه و اعتبار پلیس در جامعه داشته باشد تا شخصیت پلیس، شخصیتی قابل احترام برای مردم بشود؛ زیرا هرچه میزان احترام به پلیس در جامعه افزایش یابد، همکاری مردم هم با او بیشتر می‌شود.

سپاسگزاری

در پایان از همه عزیزانی که محقق را در این تحقیق یاری رساندند، تشکر می‌نمایم.

پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی
پرتال جامع علوم انسانی

- ادیسی، افسانه؛ همتی، محمد ابراهیم؛ و ذوالفقاری، ابوالفضل. (۱۳۹۸). بررسی رابطه سرمایه اجتماعی و نگرش به فرهنگ دموکراتیک (مورد مطالعه شهروندان شهرستان سمنان. جامعه‌شناسی سیاسی جهان اسلام، ۱۵(۷ و ۸-۱). قابل بازیابی از: [doi: 10.22070/iws.2019.4065.1734](https://doi.org/10.22070/iws.2019.4065.1734)
- اولادی، شعبان؛ محمدی، اصغر؛ و نظری، سعید. (۱۳۹۹). بررسی رابطه عوامل اجتماعی و فرهنگی مؤثر بر سرمایه اجتماعی پلیس در شهر اصفهان. انتظام اجتماعی، ۱۲(۴) و ۱-۲۸. قابل بازیابی از: [doi: 10.30510/psi.2021.296884.2040](https://doi.org/10.30510/psi.2021.296884.2040)
- پاتنام، رابرت؛ کلمن، جیمز؛ افه، کلاوس؛ بوردیو، پی‌یر؛ و فوکویاما، فرانسیس. (۱۳۸۹). سرمایه اجتماعی - اعتماد، دموکراسی و توسعه. ترجمه تاجبخش، کیان؛ خاکباز، افشین و پویان، حسن. تهران. ناشر: شیرازه.
- پیشگاهی‌فرد، زهرا؛ پورموسوی، سید موسی؛ انصاری‌زاده، سلمان؛ احمدی فیروزجایی، میثم؛ و رمضانی، نبی‌الله. (۱۳۹۱). تبیین نقش شورای اسلامی شهر در توزیع فضایی قدرت سیاسی در ایران با تأکید بر نظریه سرمایه اجتماعی. برنامه‌ریزی و آمایش فضا، ۱۶(۱) و ۴۳-۶۱. قابل بازیابی از: <http://hsmasp.modares.ac.ir/article-۱۸۷۸-۲۱-fa.html>
- تبریزچی، نرگس. (۱۳۹۷). ارتقای سرمایه اجتماعی از توصیه تا عمل. نشریه فرهنگ و ارتقاء سلامت، ۲(۴)، ۴۹۲-۴۸۷. قابل بازیابی از: <http://ijhp.ir/article-۱۳۰-۱-fa.html>
- جعفری، محمد؛ و شعاعی، مرتضی (۱۳۹۶). بررسی یگان‌های ویژه ناجا و کنترل اجتماعات با رویکرد مدیریت بحران اجتماعی. دومین همایش ملی مدیریت بحران و پدافند غیر عامل، علی‌آباد. <https://civilica.com/doc/748001>
- حبیب‌زاده، اصحاب؛ و سلطانی، عباس. (۱۳۹۶). بررسی عوامل مؤثر بر سرمایه اجتماعی پلیس. انتظام اجتماعی، ۸(۴)، ۱۹۱-۲۱۰. قابل بازیابی از: [SID. https://sid.ir/paper/504172/fa](https://sid.ir/paper/504172/fa)

- خوش‌فر، غلام‌رضا. (۱۳۸۷). تأثیر سرمایه اجتماعی بر مشارکت سیاسی (مطالعه موردی استان گلستان). رساله دکتری رشته علوم اجتماعی. دانشگاه علامه طباطبایی.
- دانشکده امنیت ملی (۱۳۸۹). نقش مشارکت مردمی در افزایش امنیت ملی. دانشگاه عالی دفاع ملی، مطالعه گروهی دانشجویان دوره دهم امنیت داخلی.
- دوستدار، رضا؛ غفاری، غلامرضا؛ آب نیکی، حسن؛ و عبدی، توحید. (۱۳۹۷). تبیین نظری سرمایه اجتماعی پلیس؛ تلاش برای مفهوم‌سازی. پژوهش‌نامه نظم و امنیت انتظامی، ۹(۱)، ۷۵-۱۰۸. قابل بازیابی از: [doi: 10.30510/psi.2021.296884.2040](https://doi.org/10.30510/psi.2021.296884.2040)
- دوستدار، رضا. (۱۳۹۸). راهبردهای ارتقای سرمایه اجتماعی پلیس. انتظام اجتماعی، ۱۱(۳)، ۹۳-۱۱۸. قابل بازیابی از: [SID. https://sid.ir/paper/187347/fa](https://sid.ir/paper/187347/fa)
- دیانت، محسن؛ و دسترنج، منصوره. (۱۳۹۸). تأثیر جهانی‌شدن بر هویت اجتماعی زنان (مورد مطالعه: زنان شهر بندرعباس). مطالعات و تحقیقات اجتماعی در ایران، ۸(۳)، ۵۵۷-۵۸۰. قابل بازیابی از: [doi: 10.22059/jisr.2019.272834.797](https://doi.org/10.22059/jisr.2019.272834.797)
- دیناروند، علی‌عباس؛ آذین، احمد؛ و گلشن، علیرضا. (۱۴۰۱). عوامل اثرگذار بر افزایش سرمایه اجتماعی در جمهوری اسلامی ایران و تبیین مؤثرترین عامل مبتنی بر روش دلفی. ماهنامه جامعه‌شناسی سیاسی ایران، ۵(۱۱)، ۲۳۶۲-۲۳۸۸. قابل بازیابی از: [doi: 10.30510/psi.2022.3305204.3293](https://doi.org/10.30510/psi.2022.3305204.3293)
- رحمانی، حسین؛ حقیقتیان، منصور؛ و حجازی، سیدناصر. (۱۴۰۱). بررسی نقش پایبندی به فرهنگ شهروندی در میزان سرمایه اجتماعی در محلات شهری شهر اصفهان. ماهنامه جامعه‌شناسی سیاسی ایران، ۵(۱۱)، ۳۵۶۶-۳۵۸۲. قابل بازیابی از: http://jou.spsiran.ir/article_157347
- رضایی، سعید؛ و قائدی، محمدرضا. (۱۴۰۰). نقش رسانه در تقویت سرمایه اجتماعی در گام دوم انقلاب اسلامی. فصلنامه علمی مطالعات میان فرهنگی، ۱۶(۴۷)، ۱۴۵-۱۷۴. قابل بازیابی از:

https://icsq.journals.iau.ir/article_689305.html

- سامانه قوانین جمهوری اسلامی ایران، قانون وظایف نیروی انتظامی جمهوری اسلامی ایران مصوب ۱۳۶۹/۴/۲۷ مجلس شورای اسلامی ایران.
- عارفزاده، تینا؛ مشهدی، ژیللا؛ و مطلق، معصومه. (۱۴۰۰). واکاوی ارتباط سرمایه اجتماعی با سبک زندگی: فراتحلیلی از مطالعات پیشین در ایران. ماهنامه جامعه‌شناسی سیاسی ایران، ۴(۲)، ۱-۲۹. قابل بازیابی از: [doi: 10.30510/psi.2021.296884.2040](https://doi.org/10.30510/psi.2021.296884.2040)
- عمرانی‌نژاد، فاطمه؛ پاکرمان قمی، محمدمبین؛ و دادخواه جویباری، توحید. (۱۳۹۴). تأثیر عملکرد پلیس بر اعتماد عمومی شهروندان نسبت به پلیس. مطالعات امنیت اجتماعی، ۲(۴۳)، ۶۷-۸۴. قابل بازیابی از: <https://sid.ir/paper/508338/fa>
- کرمی حسن. (۱۳۹۳). یگان‌های ویژه ناجا در مسیر تحول و توانمندسازی. تهران: نشر مرکز تحقیقات کاربردی یگان ویژه فراجا.
- Adger, W. N. (2016) Social capital, collective action, and adaptation to climate change, *Economic geography*, Vol. 79, No. 4, Pp. 404-387.
- Bourdieu, P. (1986) The forms of capital, In Richardson, J., New York: Greenwood press.
- Brehm, J. and Rahn, W. (2015) Individual level Evidence for Causes and Consequences of Social Capital, *American Journal of political science*, Vol. 41, No. 3, Pp. 1023-999.
- Fukuyama, F. (1995) Trust: The social virtues and the creation of prosperity, New York; Free press.
- Putnam, R. D. (2015) Bowling alone: the collapse and revival of American community, New York: Simon and Schuster.
- World Bank (2015) Social Intermediation Study Field Research Guide:
 - exploring the relationship between social capital microfinance. <http://WWW.Worldbank.org>